

AR-GE VE TEKNOKENT FAALİYETLERİNE SAĞLANAN VERGİSEL TEŞVİKLER

A. Murat YILDIZ

Yeminli Mali Müşavir

yildizymm.com

MERSİN – 07.05.2012

TEKNOKENT VE AR-GE FAALİYETLERİNE SAĞLANAN TEŞVİKLER

SUNUM PLANI

- 1. 4691 Sayılı Kanunla Kurulan Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve Bu Bölgelerde Ar-Ge ve Yazılım Faaliyetleri İçin Uygulanan Vergi Teşvikleri**
- 2. 6170 sayılı Kanunla 4691 Sayılı Kanunda Yapılan Başlıca Değişiklikler**
- 3. 5746 Sayılı Ar-Ge Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunla Getirilen Vergi Teşvikleri**
- 4. 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi ve Gelir Vergisi Kanunu Kapsamında Ar-Ge İndirimi**
- 5- Vergi İncelemelerinde Sıklıkla Eleştirilen Uygulama Hataları**

4691 SAYILI TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ KANUNU KAPSAMINDA SAĞLANAN TEŞVİKLER

4691 SAYILI TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ KANUNU KAPSAMINDA SAĞLANAN TEŞVİKLER

- Kurumlar Vergisi İstisnası
- KDV İstisnası
- Ücretlerde Gelir Vergisi Stopaj ve Damga Vergisi İstisnası
- Sigorta Prim Teşviği
- Yönetici Şirketlere Sağlanan Destekler
- Öğretim Üyelerine Sağlanan Destekler

KURUMLAR VERGİSİ İSTİSNASI

Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun Geçici 2/1. maddesine göre; Yönetici şirketlerin bu Kanun uygulaması kapsamında elde ettikleri kazançlar ile Teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, münhasıran bu bölgedeki **yazılım ve AR-GE** faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları 31.12.2013 tarihine **(6170 sayılı kanunla 31.12.2023 tarihine kadar)** kadar gelir ve kurumlar vergisinden müstesnadır.

ÖZELLİK GÖSTEREN HUSUSLAR:

- İstisna uygulaması açısından mükellefin tam veya dar mükellef olmasının ya da bölgede şirket veya şube olarak faaliyet göstermesinin bir önemi yoktur.
- Bölgede faaliyet gösteren mükelleflerin, 4691 sayılı Kanun kapsamı dışındaki ticari işlemlerinden elde edecekleri gelirleri ile olağandışı gelirlerinin istisna kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir. Bu nedenle, **nakitlerin değerlendirilmesi sonucu oluşan faiz, repo ve benzeri gelirler ile istisna kapsamındaki faaliyetler dışında kalan alacaklardan kaynaklanan kur farkları** istisna kapsamında değerlendirilmeyecektir.
- İstisna kazancı oluşturan satışlardan doğan alacaklara ilişkin **vade farklarının ve kur farklarının ise** istisnadan yararlanmasına hiçbir yasal engel bulunmamaktadır.

ÖZELLİK GÖSTEREN HUSUSLAR I :

- Lisans, patent gibi gayrimaddi haklara bağlanmamış olmakla birlikte **uyarlama, yerleştirme, geliştirme, revizyon, ek yazılım** gibi faaliyetlerden elde edilen kazançlar da istisnadan yararlanabilmektedir.
- Teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren mükelleflere, istisnadan yararlanan Ar-Ge projelerine ilişkin olarak, TÜBİTAK ve benzeri kurumlar tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde **hibe şeklinde sağlanan destek tutarları** ile diğer kurumların bu mahiyetteki her türlü bağış ve yardımları, **kurum kazancına dahil edilecek ve istisnadan yararlandırılacaktır.**
- Öte yandan, gerek bölge içerisinde gerekse bölge dışında **üretim faaliyeti sonrası verilen kurulum, destek, bakım, onarım, teknik hizmet ve uygulama danışmanlığı** gibi hizmetlerden sağlanan kazançların istisna kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir.

ÖZELLİK GÖSTEREN HUSUSLAR II:

- İstisna kapsamına giren faaliyetler ile bu kapsama girmeyen işlerin birlikte yapılması halinde, **müşterek genel giderlerin** bu faaliyetler ile ilgili olarak cari yılda oluşan **maliyetlerin birbirine oranı** esas alınarak dağıtılması gerekir.
- Mükelleflerin istisna kapsamına girmeyen faaliyetlerinde müştereken kullandığı tesisat, makine ve ulaştırma vasıtalarının **amortismanlarının** ise bunların **her bir işte kullandıkları gün sayısına** göre dağıtımının yapılması gerekmektedir.
- Kanun uygulaması kapsamında **istisna olan faaliyetlerin zararlar sonuçlanması** halinde bu zararların diğer kazançlardan indirilmesi mümkün değildir.
- İstisna kapsamına giren **kazancaların dağıtılması** halinde, Gelir Vergisi Kanununun 94/6-b maddesi gereğince gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

KDV İSTİSNASI

- **KDVK Geçici 20. Madde :**

“4691 Sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununa göre teknoloji geliştirme bölgesinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının gelir veya kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre içinde münhasıran bu bölgelerde ürettikleri ve **sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri** katma değer vergisinden müstesnadır.”

İstisnanın uygulama süresi gelir ve kurumlar vergisi istisnası süresine paralel düzenlenmiş olup 31.12.2013 (6170 sayılı kanunla 31.12.2023 tarihine kadar) tarihine kadardır.

- **KDV İstisnası:**

- **Kısmi İstisna**
- **İstisnadan Vazgeçme**
- **Ortak Giderler**

ÜCRETLERDE GELİR VERGİSİ STOPAJ İSTİSNASI

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun 6170 sayılı kanunla değişik Geçici 2/2. maddesine göre;

“Bölgede çalışan; AR-GE ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri, 31/12/2023 tarihine kadar her türlü vergiden müstesnadır. Muafiyet kapsamındaki destek personeli sayısı AR-GE personeli sayısının yüzde onunu aşamaz.

Yönetici şirket, ücreti gelir vergisi istisnasından yararlanan kişilerin Bölgede fiilen çalışıp çalışmadığını denetler. Ancak, Bölgelerde yer alan girişimcilerin yürüttükleri AR-GE projesi kapsamında çalışan AR-GE personelinin, Bölgede yürüttüğü görevle ilgili olarak yönetici şirketin onayı ile Bölge dışında geçirmesi gereken süreye ait ücretlerinin bir kısmı gelir vergisi kapsamı dışında tutulur.

Kapsam dışında tutulacak ücret miktarı, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak hazırlanacak yönetmelikle belirlenir. Yönetici şirketin onayı ile Bölge dışında geçirilen sürenin Bölgede yürütülen görevle ilgili olmadığının tespit edilmesi halinde, ziyaa uğratılan vergi ve buna ilişkin cezalardan ilgili işletme sorumludur.” hükmüne yer verilmiştir.

ÜCRETLERDE GELİR VERGİSİ STOPAJ İSTİSNASI

Bu çerçevede;

- Bölgede araştırmacı, yazılımcı ve **Ar-Ge personeli dışında kalan** diğer personele yapılan ücret ödemeleri de 6170 Sayılı Kanun öncesinde **istisnaya konu edilmez** iken 6170 sayılı Kanunla Yapılan değişiklik sonrasında **AR-GE personeli sayısının yüzde onu ile** sınırlı olmak koşuluyla **destek personelinin** bu görevleri ile ilgili ücretleri, **31/12/2023 tarihine kadar** her türlü vergiden müstesna tutulmuştur.
- **Destek personelinin** sayısının, toplam tam zamanlı **Ar-Ge personeli sayısının yüzde onunu geçmesi halinde** düşük ücretlerden başlanılarak hangi personelin faydalanacağı belirlenir. Yararlanacaklar kapsamında olanların ücretleri eşit ise işverenlerce belirleme yapılır. **Hesaplamalarda çıkan kesirler tama tamamlanır.**
- Personelin hem bölge içinde hem de bölge dışındaki projelerde çalışıyor olması halinde **sadece bölge içinde çalışılan süreye tekabül eden ücret kısmı gelir vergisinden istisnadır. 6170 sayılı Kanunla** Ar-Ge projesi kapsamında çalışan Ar-Ge personelinin, bölgede yürüttüğü görevle ilgili olarak yönetici Şirketin onayı ile Bölge dışında geçirmesi gereken süreye ait ücretlerinin bir kısmı da gelir vergisi kapsamı dışında tutulmaktadır
- **Kanuni izin süreleri** içerisinde hak kazandıkları ücretlerin de istisnaya konu edilmesi gerekir.
- Mükelleflerce, anılan personele çeşitli adlarla yapılan ve ücret olarak değerlendirilecek ödemeler de **(prim, ikramiye vb.)** istisna kapsamında olacaktır.

6170 SAYILI KANUNA GÖRE AR-GE VE DESTEK PERSONELİ TANIMLARI

- AR-GE Personeli:** AR-GE faaliyetlerinde doğrudan görevli **araştırmacı, yazılımcı ve teknisyenleri,**
- Araştırmacı:** AR-GE faaliyetleri ile yenilik tanımı kapsamındaki projelerde, yeni bilgi, ürün, süreç, yöntem ve sistemlerin tasarım veya oluşturulması ve ilgili projelerin yönetilmesi süreçlerinde yer alan **en az lisans mezunu** uzmanları,
- Teknisyen:** Mühendislik, fen ve sağlık bilimleri alanında yüksek öğrenim görmüş ya da **meslek lisesi veya meslek yüksekokullarının** teknik, fen ve sağlık bölümlerinden mezun, teknik ve deneyim sahibi kişileri,
- Yazılımcı Personeli:** Yazılım olarak tanımlanan süreçte çalışıp program geliştiren, üreten, alanında **yeterli deneyime veya eğitime** sahip nitelikli personeli,
- Destek Personeli:** Ar-Ge faaliyetlerine katılan veya bu faaliyetlerle doğrudan ilişkili yönetici, teknik eleman, laborant, sekreter, işçi ve benzeri personeli,

SİGORTA PRİM DESTEĞİ

- Bu konuda 4691 Sayılı Kanunda herhangi bir düzenleme yer almazken 01.04.2008 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanunun 3. maddesinin **“Sigorta primi desteği”** konulu 3. fıkrasında;
- **“Kamu personeli hariç olmak üzere 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanununun geçici 2 nci Maddesi uyarınca ücreti gelir vergisinden istisna olan personelin bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, her bir çalışan için beş yıl süreyle Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.”** hükmü ile teknokent personeli içinde SGK prim desteği mümkün hale gelmiştir.
- 4691 Sayılı Kanun çerçevesinde ücreti gelir vergisinden istisna olan personelin bu çalışmaları karşılığında elde ettikleri ücretleri üzerinden hesaplanan **sigorta primi işveren hissesinin yarısı 5 yıl süreyle** Maliye Bakanlığı tarafından karşılanır.
- Destek teknokentlerde **31.12.2023** tarihinde sona erecektir.

ÜCRETLERDE DAMGA VERGİSİ İSTİSNASI

4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu’nun geçici 2/2. maddesine göre;

“ Bölgede çalışan araştırmacı, yazılımcı ve AR-GE personelinin bu görevleri ile ilgili **ücretleri** 31.12.2013 **(6170 Sayılı Kanunla 21.12.2023)** tarihine kadar **her türlü vergiden** müstesnadır.
.....” hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, Teknoloji geliştirme bölgesinde çalıştırılan araştırmacı, yazılımcı ve AR-GE personeline, münhasıran bu görevlerine yönelik olarak yapılmakta olan ücret ödemeleri **31.12.2023** tarihine kadar **damga vergisinden** istisnadır.

YÖNETİCİ ŞİRKETLERE SAĞLANAN DESTEK VE MUAFİYETLER - I

- Bölgelerin kurulması için gerekli idare binası, kuluçka merkezi ve alt yapı inşası ile ilgili giderlerin **yönetici şirket tarafından karşılanamayan kısmı, yardım amacıyla Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak üzere karşılanabilir.**
- Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini desteklemeye yönelik yönetici şirketçe yürütülen veya yürütülecek kuluçka programları, teknoloji transfer ofisi hizmetleri ve teknoloji işbirliği programları ile ilgili giderlerin, **yönetici şirketçe karşılanamayan kısmı, yardım amacıyla Bakanlık bütçesine konulan ödenekle sınırlı olmak üzere karşılanabilir.**
- Yönetici şirket, bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak düzenlenen kâğıtlardan ve yapılan işlemlerden dolayı **damga vergisi ve harçtan muaftır.** Atık su arıtma tesisi işleten Bölgelerden, belediyelerce **atık su bedeli alınmaz.**
- Yönetici şirketin bu Kanunun uygulanması kapsamında elde ettiği kazançlar **31/12/2023** tarihine kadar vergiden muaf tutulmaktadır.

YÖNETİCİ ŞİRKETLERE SAĞLANAN DESTEK VE MUAFİYETLER - II

- Bu Kanun kapsamına giren Bölgelerdeki faaliyetlerde; 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu, Sayıştay Kanunu, Devlet İhale Kanunu ile Kamu İhale Kanunu hükümleri uygulanmaz.
- Hazineye ait taşınmazlar için, Maliye Bakanlığı tarafından yönetici şirket lehine ilk beş yılı bedelsiz olarak, devam eden yıllar için yatırım konusu taşınmazın emlak vergi değerinin binde ikisi karşılığında irtifak hakkı tesis edilmesi veya kullanma izni verilmektedir.
- İrtifak hakkı veya kullanma izni verilenlerden hasılat payı alınmamaktadır.

ÖĞRETİM ÜYELERİNE SAĞLANAN DESTEKLER

- Bölgelerde görevlendirilen öğretim üyelerinin Bölgede elde ettikleri gelirler üniversite döner sermaye kapsamı dışında tutulmaktadır.
- Öğretim elemanları Üniversite Yönetim Kurulu izni ile yaptıkları araştırmalarının sonuçlarını ticarileştirmek amacı ile bu Bölgelerde şirket kurabilmekte, kurulu bir şirkete ortak olabilmekte ve/veya bu şirketlerin yönetiminde görev alabilmektedir.
- Bölgede yer alan faaliyetlerde idari personel olarak hizmetine ihtiyaç duyulan kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite personelinin, yönetici şirkette görevlendirilmeleri sağlanmaktadır.

6170 SAYILI KANUNLA 4691 SAYILI TEKNOLOJİ GELİŞTİRME BÖLGELERİ KANUNUNDA YAPILAN DİĞER DEĞİŞİKLİKLER

TANIMLARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER VE İLAVELER

12 Mart 2011 tarih ve 27872 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan **6170 sayılı kanun** ile 4691 sayılı kanunun 3. maddesi yer alan bazı tanımlar değiştirilmiştir. Buna göre:

- **Ar-Ge:** Araştırma ve geliştirme, kültür, insan ve toplumun bilgisinden oluşan bilgi dağarcığının artırılması ve bunun yazılım dahil yeni süreç, sistem ve uygulamalar tasarlamak üzere kullanılması için sistematik bir temelde yürütülen yaratıcı çalışmaları,
- **Yenilik:** Sosyal ve ekonomik ihtiyaçlara cevap verebilen mevcut pazarlara başarı ile sunulabilecek ya da yeni pazarlar yaratabilecek; yeni bir ürün ya da mal, hizmet, uygulama, yöntem veya iş modeli fikri ile oluşturulan süreçleri ve bu süreçlerin neticelerini,

TANIMLARDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER VE İLAVELER

•**Yazılım:** Bir bilgisayar, iletişim cihazı veya bilgi teknolojilerine dayalı bir diğer cihazın çalışmasını ve kendisine verilen verilerle ilgili gereken işlemleri yapmasını sağlayan komutlar dizisinin veya programların ve bunların kod listesini, işletim ve kullanım kılavuzlarını da içeren belgelerin, belli bir sistematik içinde, tasarlama, geliştirme şeklindeki ürün ve hizmetlerin tümü ile bu ürün ya da mal ve hizmetlerin lisanslama, kiralama ve tüm hakları ile devretme gibi teslim şekillerinin tümünü ifade etmektedir.

YÖNETİCİ ŞİRKETLERLE İLGİLİ OLARAK YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

- **4691 Sayılı Kanunun 5. maddesi** yönetici şirketler ile ilgili olup; 6170 Sayılı Kanunla birlikte bu maddede çeşitli değişiklikler ve eklemeler yapılmıştır.
- Bu maddede yapılan değişikliklerle; **yerel yönetimlerin** başka bir işleme gerek kalmaksızın kendi meclis kararlarına istinaden **yönetici şirkete ortak** olmalarına imkan tanınmıştır.
- Yine aynı madde kapsamında yapılan düzenlemeyle; Yönetici şirket ortaklarından olan; üniversitelere, yönetici şirkete **taahhüt ettikleri sermaye payını döner sermaye gelirlerinden ödeyebilme imkanı** tanınmıştır.

YÖNETİCİ ŞİRKETLERLE İLGİLİ OLARAK YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

- Yönetici şirket, üçer aylık dönemler halinde kendisine ve Bölgede bulunan girişimcilerin faaliyetlerine ilişkin bilgileri yönetmelikte belirlenecek usul ve esaslara uygun olarak Bakanlığa göndermekle yükümlü kılınmıştır.
- Yönetici şirkete, her türlü hesap ve işlemlerini yıllık olarak 3568 sayılı Kanununa göre yetkilendirilmiş yeminli mali müşavire inceletme zorunluluğu getirilmiştir. Buna göre incelemeyi yapan Yeminli mali müşavir, düzenlediği denetim raporunun birer örneğini aynı süre içinde (İzleyen yılın Haziran ayı sonuna kadar) yönetici şirkete ve Bakanlığa gönderecektir.
- Yönetici şirket, her yılın sonunda kendisine ve Bölgede yer alan AR-GE faaliyetinde bulunan işletmelere sağlanan destek ve muafiyetlerin etki değerlendirmesini yaparak, bu konuda düzenlenen raporun bir örneğini Bakanlığa gönderecektir.

YÖNETİCİ ŞİRKETLERLE İLGİLİ OLARAK YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

- Yönetici şirket, ücreti gelir vergisi istisnasından yararlanan kişilerin Bölgede fiilen çalışıp çalışmadığını denetlemekle yükümlüdür. Ancak, Bölgelerde yer alan girişimcilerin yürüttükleri AR-GE projesi kapsamında çalışan AR-GE personelinin, Bölgede yürüttüğü görevle ilgili olarak yönetici şirketin onayı ile Bölge dışında geçirmesi gereken süreye ait ücretlerinin bir kısmı gelir vergisi kapsamı dışında tutulabilecektir. Kapsam dışında tutulacak ücret miktarı, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak hazırlanacak yönetmelikle belirlenecektir. Ayrıca Yönetici şirketin onayı ile Bölge dışında geçirilen sürenin Bölgede yürütülen görevle ilgili olmadığının tespit edilmesi halinde, ziyaa uğratılan vergi ve buna ilişkin cezalardan ilgili işletme sorumlu olacaktır.
- 6170 Sayılı Kanunla yapılan düzenlemeyle, yönetici şirket Teknoloji Geliştirme Bölgesi Kanunu uygulaması ile ilgili olarak düzenlenen kağıtlardan ve yapılan işlemlerden dolayı damga vergisi ve harçtan muaf tutulacaktır. Atık su arıtma tesisi işleten Bölgelerden, belediyelerce atık su bedeli alınmaz.

PERSONEL İLE İLGİLİ DEĞİŞİKLİKLER

- 4691 sayılı kanunun 7. maddesinde yer alan düzenlemeye göre daha önce; **kamu kurum ve kuruluşları ile üniversite personelinden** Bölgede yer alan faaliyetlerde sadece araştırmacı personel olarak hizmetine ihtiyaç duyulanlar, çalıştıkları kuruluşların izni ile sürekli veya yarı zamanlı olarak çalıştırılabiliyorken, 6170 Sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonrasında **idari personel olarak hizmetine ihtiyaç duyulanlar da bu kapsama alınmıştır.**

Sonuç olarak Teknokentlere verilen teşviklerle;

- Teknoloji Geliştirme Bölgesi sayısı 32 adedi faal olmak üzere 43'e

(Ankara 6 adet (ODTÜ, Bilkent, Hacettepe, Gazi, Ankara Üniv., ASO), İstanbul 5 adet (İTÜ, Yıldız, İstanbul Üniv., Boğaziçi), Kocaeli 4 adet (TÜBİTAK MAM, GOSB, Kocaeli, Muallimköy), İzmir, Eskişehir, Konya, Antalya, Kayseri, Trabzon, Adana, Erzurum, **Mersin**, Isparta, Bursa, Gaziantep, Denizli, Sivas, Elazığ, Edirne, Diyarbakır, Tokat, Sakarya, Bolu, Kütahya, Samsun, Malatya, Urfa, Düzce, Çanakkale, Kahramanmaraş ve Tekirdağ illerinde) kurulmuştur.

Faaliyette olan Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde mevcut durumda;

- Firma sayısı 1.771,
- İstihdam edilen personel sayısı 15.376,
- Üzerinde çalışılan proje sayısı 4.910,
- Biten proje sayısı 7.927,
- İhracat 540 milyon ABD doları,
- Yabancı firma sayısı 66,
- Başvurusu yapılan/tasdik edilmiş patent sayısı 301 adede ulaşmıştır.

12.03.2008 TARİH VE 5746 SAYILI KANUN KAPSAMINDA SAĞLANAN TEŞVİKLER

yildizymm.com

5746 SAYILI KANUN İLE SAĞLANAN OLAN TEŞVİK UNSURLARI;

- Ar-Ge indirimi
- Gelir vergisi stopaj teşviki,
- Sigorta prim desteği,
- Teknogirişim sermaye desteği,
- Damga vergisi istisnası,
- Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde bulunanların; kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan vakıflar ile uluslararası fonlardan aldıkları destekler.

AR-GE İndirimi

**5746 SAYILI KANUN
UYGULAMASI**

**GELİR VE KURUMLAR
VERGİSİ KANUNU'NA
GÖRE AR-GE İNDİRİMİ**

AR-GE İNDİRİMİ

5746 Sayılı Kanunun 3/1 . Maddesi hükmüne göre;

Teknoloji merkezi işletmelerinde, Ar-Ge merkezlerinde, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik projelerinde, rekabet öncesi işbirliği projelerinde ve teknogirişim sermaye desteklerinden yararlananlarca gerçekleştirilen Ar-Ge ve yenilik harcamalarının tamamı ile 500 ve üzerinde Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge merkezlerinde ayrıca o yıl yapılan **Ar-Ge ve yenilik harcamasının bir önceki yıla göre artışının yarısı**, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 10/a. maddesine göre kurum kazancının ve Gelir Vergisi Kanunu'nun 89/9. maddesi uyarınca ticari kazancın **tespitinde** indirim konusu yapılır.

Ayrıca bu harcamalar, aktifleştirilmek suretiyle amortisman yoluyla itfa edilir, bir iktisadi kıymet oluşmaması halinde ise doğrudan gider yazılır.

Kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili hesap döneminde indirim konusu yapılamayan tutar, sonraki hesap dönemlerine devredilir. Devredilen tutarlar, takip eden yıllarda **yeniden değerlendirme oranında** artırılarak dikkate alınır.

Ar-Ge Merkezi:

Sermaye şirketleri bünyesinde,

- Ayrı bir birim şeklinde örgütlenmiş,
 - Münhasıran yurt içinde araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan,
 - En az 50 Ar-Ge personeli istihdam eden
 - Yeterli Ar-Ge birikimi ve yeteneği olan birimlerdir.
- 31 Aralık 2011 tarihine kadar 114 işletmeye Ar-Ge Merkezi Belgesi verilmesi uygun bulunmuş, 5 Adet Ar-Ge Merkezinin birleşme ve tüzel kişilik değişikliği nedeniyle faaliyetine son verilmiştir. 109 adet Ar-Ge merkezi faaliyetine devam etmektedir.

AR-GE İNDİRİMİ ORANI

- Ar-Ge indirimi oranı **% 100**
- 5746 Sayılı Kanun’a göre ayrıca, **500 ve üzerinde** Ar-Ge personeli istihdam eden Ar-Ge merkezlerinde ayrıca o yıl yapılan Ar-Ge ve yenilik harcamasının **bir önceki yıla göre artışının yarısı**

Yıl	Harcama Tutarı (TL)	Bir Önceki Yıla Göre Harcama Artışı (TL)	Ar-Ge İndirimi Tutarı (TL)
2009	2.000.000	-	2.000.000
2010	4.000.000	2.000.000	5.000.000
2011	3.000.000	-	3.000.000

AR-GE HARCAMALARINDA AKTİFLEŞTİRME

- Ar-Ge ve yenilik faaliyeti kapsamındaki harcamalar, Vergi Usul Kanununa göre aktifleştirilmek suretiyle amortisman yoluyla itfa edilir. Dolayısıyla bu harcamaların doğrudan gider olarak kurum kazancından indirilmesi mümkün değildir.
- Bu kapsamda, araştırma ve geliştirme giderleri 333 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği eki listenin 57. Araştırma ve Geliştirme Giderleri bölümünde yer almakta olup, faydalı ömrü **5 yıl ve amortisman oranı % 20** olarak belirlenmiş bulunmaktadır.
- **Projelerin tamamlanmasına zorunlu nedenlerle imkân kalmaması** veya projenin başarısızlıkla sonuçlanması nedeniyle iktisadi kıymet oluşmaması hâllerinde, Ar-Ge ve yenilik faaliyeti kapsamında yapılan ve önceki yıllarda aktifleştirilmiş olan tutarlar **doğrudan gider yazılır.**

AR-GE PROJELERİNİN DEVRİ

- **Tamamlanmamış Ar-Ge ve yenilik projesinin devredilmesi hâlinde,** devri gerçekleştiren işletmelerce aktifleştirilen tutarlar kazancın tespitinde **maliyet unsuru** olarak dikkate alınır.
- Ar-Ge ve yenilik projesini devralan işletmelerce **devir tarihinden sonra proje kapsamında yapılan harcamalar** Ar-Ge indirimine konu olur. Projenin devralınması için ayrıca bir bedel ödenmişse, bu bedel Ar-Ge indirimine konu edilemez.
- Tamamlanmış bir Ar-Ge ve yenilik projesinin devredilmesi durumunda, Ar-Ge ve yenilik projesini **devralan işletme** Ar-Ge indiriminden yararlanamaz.

Gelir Vergisi Stopajı Teşviki (5746 SK MD.3/2)

- Teknoloji merkezi işletmeleri
- Ar-Ge merkezleri
- Kamu kurum ve kuruluşları ve uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve Yenilik Projeleri,
- Rekabet öncesi işbirliği projelerinde,
- Teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmelerde çalışan Ar-Ge ve Destek Personelinin (Kamu Personeli Hariç)
- Bu görevleri ile ilgili ücretlerinin **doktoralı olanlar için % 90'ı**, diğerleri için % 80'i gelir vergisinden istisna edilecektir.
- Öte yandan 5746 Sayılı Kanunun 4/2. maddesinde yapılan açıklamalar uyarınca, gelir vergisi istisnasından yararlanacak olan **destek personelinin tam zaman eşdeğeri sayısı, toplam tam zamanlı Ar-Ge personeli sayısının %10'unu aşamaz**. Küsürlü sayılar tam sayı olacak şekilde tamamlanır. Destek personelinin toplam tam zamanlı Ar-Ge personeli sayısının %10'unu aşması hâlinde, **brüt ücreti en az olan** destek personelinin ücretinden başlamak üzere istisna uygulanır.

Sigorta Primi İşveren Hissesi Teşviki (5746 SK MD.3/3) :

- Teknoloji merkezi işletmeleri
 - Ar-Ge merkezleri
 - Kamu kurum ve kuruluşları ve uluslararası fonlarca desteklenen ya da TÜBİTAK tarafından yürütülen Ar-Ge ve Yenilik Projeleri,
 - Rekabet öncesi işbirliği projeleri
 - Teknogirişim sermaye desteklerinden yararlanan işletmeler ile
 - 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyet gösteren işletmelerin ücretleri gelir vergisinden müstesna olan Ar-Ge ve Destek Personelinin (Kamu Personeli Hariç)
- Bu görevleri ile ilgili ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı, her bir çalışan için 5 yıl süreyle Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanmaktadır.

DESTEK KAPSAMI DIŞINDAKİ ÖDEMELER

- Ar-Ge personel sayısının **yüzde onunu aşan destek personelin,**
- Ar-Ge faaliyetlerinde doğrudan görevli olmadığı gibi Ar-Ge faaliyetlerine katılmayan ve **bu faaliyetlerle doğrudan ilişkisi de bulunmayan personelin,**
- Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde faaliyet gösteren işyerlerinde çalışmakla birlikte, **ücretinden gelir vergisi kesilen personelin,**
- Yukarıdaki bölümlerde belirtilen işyerlerinde çalışan **kamu personelin,**
- 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde **mesleki eğitim gören öğrenciler ve topluluk sigortasına tabi olanların,**

Ücretleri destek kapsamı dışında tutulmuştur.

Diğer taraftan;

- **İşsizlik Sigortası Primleri** için destek uygulanmamaktadır.
- Teşvikten yararlanabilmek için sosyal güvenlik kurumuna ödeme **süresi geçmiş borç** bulunmaması gerekmektedir.

Teknogirişim Sermayesi Desteği:

- Örgün öğrenim veren üniversitelerin herhangi bir lisans programından bir yıl içinde mezun olabilecek durumdaki öğrenciler ile yüksek lisans veya doktora öğrencilerden lisans, yüksek lisans veya doktora derecelerinden birini ön başvuru tarihinden en çok **beş yıl** önce almış kişilerin,
- Teknoloji ve yenilik odaklı iş fikirlerini, desteği veren merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından desteklenmesi uygun bulunan bir iş planı çerçevesinde, katma değer ve nitelikli istihdam yaratma potansiyeli yüksek teşebbüslere dönüştürebilmelerini teşvik etmek için yapılan sermaye desteğidir.
- Merkezi Yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından bir defaya mahsus olmak üzere teminat alınmaksızın **100.000 TL'ye** kadar sermaye desteği verilecektir.
- Ar-ge projelerinin desteklenmesi amacıyla ödeneği bulunan merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin tümü tarafından yapılan ödemelerin toplamı, her takvim yılı için **50.000.000 Türk Lirasını** geçemeyecektir. Bu tutarlar, takip eden yıllarda yeniden değerlendirme oranında arttırılacaktır.
- Bu hüküm çerçevesinde Teknogirişim Sermayesi Desteği kapsamında, **500 girişimcinin** desteklenebilmesi için yeterli bütçe imkânı bulunmaktadır.

Teknogirişim Sermayesi Desteği:

- Program kapsamında 2009-2011 yılı döneminde toplam 1742 başvuru alınmış, bunların 452'si desteklenmeye değer bulunmuştur.
- Toplam 452 iş fikrinin; 198'i Enformasyon, 84'ü Elektrik-Elektromekanik, 71'i Makine, 46'sı Biyo/agroteknoloji, 33'ü Malzeme, 17'si Kimya, 1'i Tıp Teknolojisi, 1'i Otomotiv Sektörü ve 1'i de Taşıt Sistemleri Teknolojisi alanındadır.
- Program kapsamında 2011 yılı itibarıyla toplam 43.965.661,00 TL (2009-2011 yılları arasında) ödeme yapılmıştır.
- 2012 yılı için 1598 başvuru alınmış olup, değerlendirme faaliyetleri devam etmektedir.

Damga Vergisi İstisnası:

- 5746 Sayılı Kanunu'nun 3. maddesinin dördüncü fıkrasında, Kanun kapsamındaki **her türlü Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri ile ilgili olarak düzenlenen kağıtlardan damga vergisi alınmayacağı** belirtilmiştir.
- Bu çerçevede, Kanun ve yönetmelik kapsamındaki **Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde istihdam edilen personele münhasıran bu görevleri ile ilgili olarak yapılan ücret ödemeleri nedeniyle düzenlenen kağıtlara da istisna uygulanacaktır.**

ALINAN DESTEK VE TEŞVİKLERDE ÖZELLİKLİ HUSUSLAR

- Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerinde bulunanların; kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan vakıflar ile uluslararası **fonlardan aldıkları destekler özel bir fon hesabında** tutulacaktır.
- Bu fon, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununa göre **vergiye tabi kazancın tespitinde dikkate alınmayacaktır.**
- Bu fonun, elde edildiği hesap dönemini izleyen **beş yıl** içinde sermayeye ilâve dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilmesi veya **işletmeden çekilmesi halinde**, zamanında tahakkuk ettirilmeyen **vergiler ziyaa** uğratılmış sayılacaktır.
- Öngörülen şartların ihlali veya **teşvik ve destek unsurlarının amacı dışında kullanımı halinde**, zamanında tahakkuk ettirilmemiş vergiler 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre **gecikme zammı** uygulanmak suretiyle tahsil edilecektir.
- Kanun kapsamındaki indirim, istisna, destek ve teşviklerden yararlananlar; GVK'nun 89 uncu maddesi, Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesi **5084** sayılı Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun aynı mahiyetteki hükümlerinden **ayrıca yararlanamayacaktır.**

4691 SAYILI KANUN VE 5746 SAYILI KANUN KARŞILAŞTIRILMASI (6170 SAYILI KANUN SONRASI)

Tanım	4691 Sayılı Kanun	5746 Sayılı Kanun
KV Teşviki	Kazanç İstisnası	Ar-Ge İndirimi
Gelir Vergisi Stopajı Teşviki	Araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge personelinin ücretlerinin tamamı gelir vergisinden istisnadır. Ar-Ge personel sayısının %10 unu aşmamak koşuluyla destek personelinin ücretlerinin de tamamı istisnadan yararlanır.	Ar-ge faaliyet ve projelerinde çalışan Ar-ge ve destek personelinin ücretleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinin -Doktoralı olanlarda %90'ı -Diğerlerinde %80'i istisnadır. Ar-Ge personel sayısının %10 unu aşmamak koşuluyla destek personelinin ücretleri de istisnadan yararlanır.

4691 SAYILI KANUN VE 5746 SAYILI KANUN KARŞILAŞTIRILMASI

Tanım	4691 Sayılı Kanun	5746 Sayılı Kanun
Sigorta Primi Desteği	Ücreti gelir vergisinden müstesna olan personele ait sigorta primi işveren hissesinin yarısı Hazinece karşılanacaktır.	Ar-ge indiriminden yararlanan faaliyet ve projelerde çalışan Ar-ge personeli ile % 10'u aşmamak koşuluyla destek personelinin ücretleri üzerinden hesaplanan sigorta primi işveren hissesinin yarısı Hazinece karşılanır.
Ücret Damga Vergisi Teşviki	4691 Sayılı Kanun kapsamında teknoloji geliştirme bölgelerinde çalışan araştırmacı, yazılımcı ve Ar-Ge ve destek personelinin bu görevleri ile ilgili ücretleri damga vergisinden istisna edilmiştir.	Gelir vergisi stopajından istisna olan ücretler aynı zamanda damga vergisinden de istisnadır.
Damga Vergisi Teşviki	Ücretler dışında damga vergisi istisnası yoktur. Sadece Yönetici şirket , bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak düzenlenen kâğıtlardan ve yapılan işlemlerden dolayı damga vergisi ve harçtan muaftır. (6170 SK)	5746 sayılı Kanun kapsamındaki her türlü Ar-Ge ve yenilik faaliyetiyle ilgili düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden istisnadır.

4691 SAYILI KANUN VE 5746 SAYILI KANUN KARŞILAŞTIRILMASI

Tanım	4691 Sayılı Kanun	5746 Sayılı Kanun
KDV İstisnası	4691 Sayılı Kanun kapsamında teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyette bulunan girişimcilerin kazançlarının gelir veya kurumlar vergisinden istisna bulunduğu süre içinde, bu bölgelerde ürettikleri ve sistem yönetimi, veri yönetimi, iş uygulamaları, sektörel, internet, mobil ve askeri komuta kontrol uygulama yazılımı şeklindeki teslim ve hizmetleri KDV'den müstesnadır.	KDV İSTİSNASI YOK.... 5746 Sayılı Kanun kapsamında sağlanan teşvik kapsamında yapılacak Ar-ge ve yenilik harcamalarına ilişkin katma değer vergisinin, katma değer vergisi hesabında indirim olarak dikkate alınması gerekmektedir. Söz konusu KDV tutarlarının Ar-ge indirimi tutarına dahil edilmesi mümkün değildir.
Geçerlilik Süresi	31.12.2023 tarihine kadar geçerlidir. (6170 SK)	31.12.2023 tarihine kadar geçerlidir.

KURUMLAR VE GELİR VERGİSİ KANUNLARINA GÖRE AR-GE İNDİRİMİ

yildizymm.com

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU'NA GÖRE AR-GE İNDİRİMİ

KVK'nun, diğer indirimleri düzenleyen 10. maddesinin, (1-a) bendine göre,

Kurumlar vergisi matrahının tespitinde; kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde ayrıca gösterilmek şartıyla kurum kazancından aşağıdaki esaslarla AR-GE indirimi yapılır:

a) Mükelleflerin, işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik araştırma ve geliştirme harcamaları tutarının **% 100'ü oranında hesaplanacak "Ar-Ge indirimi".**

Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan giderlerden ve tamamen araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılmayan amortismanla tâbi iktisadî kıymetler için hesaplanan amortisman tutarlarından verilen paylar üzerinden Ar-Ge indirimi hesaplanmaz.

Matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutar, sonraki hesap dönemlerine devreder.

AR-GE HARCAMA TUTARININ TESPİTİNDE ÖZELLİKLİ KONULAR

- **Genel giderler ve dışarıdan alınan hizmetlerin** giderleştirilmesine herhangi bir sınırlama getirilmemiştir.
- **Personel Giderleri:** 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Tebliğine göre **kısmi çalışan personelin** ücret gideri Ar-Ge harcaması kapsamında değildir.
- **Amortisman Giderleri:** İktisadi kıymetin **başka faaliyetlerde kullanılması** durumunda Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılsa dahi Ar-Ge harcaması kapsamında değerlendirilmemektedir.
- **Finansman ve Kira Giderleri;** 1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Tebliğine göre Ar-Ge harcaması olarak değerlendirilmiştir.
- **Yeniden Değerleme:** Sonraki döneme devreden Ar-Ge indirim tutarı yeniden değerlemeye tabi tutulmamaktadır.
- **Fon Uygulaması:** **Nakit destek gelir olarak dikkate alınmakta,** Ar-Ge indirimi tutarının hesabında Ar-ge harcamalarından mahsup edilmektedir.
- **Aktifleştirme:** Ar-Ge harcamaları gayrimaddi hakka yönelik değilse ve VUK hükümleri çerçevesinde aktifleştirilmesi gerekmiyorsa doğrudan gider yazılabilecektir.
- **Proje Bazlı Ar-Ge teşviki için Seçimlik Hak:** Bu konuda herhangi bir sınırlama bulunmamaktadır.

GELİR VERGİSİ KANUNU'NA GÖRE AR-GE İNDİRİMİ

GVK'nun indirimleri düzenleyen 89. maddesinin, (9). bendine göre,

Mükelleflerin, işletmeleri bünyesinde gerçekleştirdikleri münhasıran yeni teknoloji ve bilgi arayışına yönelik (5746 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle değişen bent) araştırma ve geliştirme harcamaları tutarının % 100'ü oranında hesaplanacak “Ar-Ge indirimi” beyanname üzerinde ticari kazanç tutarından düşülebilecektir.

Araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olmayan giderlerden ve tamamen araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılmayan amortisman tabi iktisadi kıymetler için hesaplanan amortisman tutarlarından verilen paylar üzerinden Ar-Ge indirimi hesaplanmaz.

AR-GE HARCAMALARI YÖNÜYLE

5520 SAYILI KVK ve 5746 SAYILI

KANUN KİYASLAMASI

AR-GE HARCAMALARINDA KVK ve 5746 S.K. KIYASLAMASI

Gider Türü	5746 Sayılı Kanun	5520 Sayılı Kanun
Genel Giderler 5746 Sayılı Kanun Yönetmeliği (Md. 7/1-ç) 1 Seri No'lu KV Genel Tebliği (Md. 10.2.5.)	Genel giderler, sadece Ar-Ge merkezi bünyesinde yapılan giderler olarak sınırlandırılmıştır.	Genel giderler için herhangi bir sınırlama getirilmemiş, ancak müşterek genel giderler üzerinden hesaplanacak pay AR-GE Harcaması kapsamında değerlendirilmez.
Dışarıdan Alınan Hizmetler 5746 sayılı Kanun Yönetmeliği (Md. 7/1-d) 1 Seri No'lu KV Genel Tebliği (Md. 10.2.9.1)	Yerli veya yabancı diğer kurumlardan alınan mesleki ve teknik destek harcamalarının tutarı toplam AR-GE harcamasının %20'sini geçemez.	1 Seri No'lu KV Genel Tebliğinde böyle bir sınırlama yoktur.
Personel Giderleri 5746 sayılı Kanun Yönetmeliği (Md.7/1-c) 1 Seri No'lu KV Genel Tebliği (Md.10.2.5.)	Kısmi çalışan personel ile Tam zamanlı Ar-Ge personeli sayısının %10'unu aşmamak üzere, destek personelinin ücretleri Ar-Ge harcaması kapsamındadır.	1 Seri Nolu KV Genel Tebliğine göre, kısmi çalışan personelinin ücret gideri Ar-Ge harcaması kapsamında değildir.

AR-GE HARCAMALARINDA KVK ve 5746 S.K. KIYASLAMASI

Gider Türü	5746 Sayılı Kanun	5520 Sayılı Kanun
Amortisman Giderleri 5746 Sayılı Kanun Yönetmeliği (Md. 7/1-b) 1 Seri No'lu KV Genel Tebliği (Md. 10.2.5.)	Ar-Ge faaliyetlerinde kullanıldığı gün sayısı ile orantılı olarak Ar-Ge harcaması kapsamında sayılır.	İktisadi kıymetin başka faaliyetlerde kullanılması durumunda Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılsa dahi Ar-Ge harcaması kapsamında değildir.
Kira Giderleri 5746 Sayılı Kanun Yönetmeliği (Md. 7/1-b) 1 Seri No'lu KV Genel Tebliği (Md. 10.2.5.)	5746 Sayılı Kanun Yönetmeliğinde kira giderlerine ilişkin bir açıklama olmamakla birlikte, yönetmelikte geçen “bu merkezlerde yürütülen faaliyetin devamlılığını sağlamak için yapılan giderler” açıklaması ile kira giderlerinin de Ar-Ge harcaması kapsamında değerlendirilebileceği çıkarılabilir.	1 Seri Nolu KV Tebliğinde kira giderleri, Ar-Ge harcaması olarak değerlendirilmiştir.

AR-GE HARCAMALARINDA KVK ve 5746 S.K. KIYASLAMASI

Gider Türü	5746 Sayılı Kanun	5520 Sayılı Kanun
Finansman Giderleri 5746 Sayılı Kanun Yönetmeliği (Md. ????) 1 Seri No'lu KV Genel Tebliği (Md. 10.2.5.)	Finansman giderlerine ilişkin açıklama yer almamaktadır	1 Seri Nolu KV Tebliğinde finansman giderleri Ar-Ge harcaması olarak değerlendirilmiştir.
Yeniden Değerleme 5746 Sayılı Kanun (Md. 3/1) 1 Seri No'lu KV Genel Tebliği (Md. 10.2.7.)	Sonraki döneme devreden Ar- Ge indirim tutarı yeniden değerleme oranında artırılır.	Sonraki dönem devreden Ar-Ge indirim tutarı yeniden değerlemeye tabi tutulmamaktadır.
Alınan Desteklerin Vergilendirilmesi ve Fon Uygulaması 5746 Sayılı Kanun (Md. 3/7)	Nakit destek asgari 5 yıl süreyle özel bir fon hesabında tutulur, vergiye tabi kazancın ve ARGE harcama tutarının tespitinde dikkate alınmaz	Nakit destek alındığı yılda gelir olarak dikkate alınmakta, Ar-Ge harcaması tutarını etkilememektedir.

AR-GE İNDİRİMİNDEN YARARLANMAK İÇİN YMM TASDİK RAPORU

- “Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları ve Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” hükümleri uyarınca **“Ar-Ge indirimi”** ile ilgili işlemler yeminli mali müşavirlerin tasdik edeceği konular kapsamına alınmıştır.
- Ar-Ge indiriminden yararlanan mükelleflerin, gelir/kurumlar vergisi beyannamesinde yararlanılan Ar-Ge indiriminin doğru hesaplandığı ve uygulandığına ilişkin YMM tasdik raporunun **yıllık beyannamenin verilmesini izleyen iki ay içinde** bağlı bulunulan vergi dairesine verilmesi gerekmektedir.
- Söz konusu raporun bu süreler içinde verilememesi halinde ise Ar-Ge indiriminden yararlanılamayacaktır.
- Ar-Ge indiriminin tasdikine ilişkin YMM raporunun verilmesi herhangi bir hadde bağlı değildir.

TEKNOKENT VE AR-GE TEŞVİKLERİ

SIKLIKLA KARŞILAŞILAN UYGULAMA HATALARI

A. MURAT YILDIZ
Yeminli Mali Müşavir

VERGİ İNCELEMELERİNDE TEKNOKENT KAZANÇ İSTİSNASI İLE İLGİLİ ELEŞTİRİLEN KONULAR

A. MURAT YILDIZ
Yeminli Mali Müşavir

TGB Kazanç İstisnasının kurumlar vergisi beyannamesinde Ar-Ge indirimi satırına yazılması :

- TGB kazanç istisnasının kurumlar vergisi beyannamesinin “Zarar Olsa Dahi İndirilecek İstisna ve İndirimler” tablosunda yer alan **“Teknoloji Geliştirme Bölgelerinde Elde Edilen Kazançlar”** satırına yazılarak beyan edilmesi gerekmektedir.

TGB Kazanç İstisnası olarak kazanç yerine farklı tutarların dikkate alınması :

- Teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren, bu alanlarda faaliyetleri ile ilgili ispatı olan ve TGB'de elde edilen gelirlerin, bu alanlarda gerçekleştirilen Ar-Ge harcamaları.

TGB’de Ar-Ge ve yazılım faaliyetlerinden doğan zararların yanlış beyan edilmesi :

Bu bilgilere göre, (A) Kurumunun 2011 Kurumlar Vergisi beyanı şu şekilde olmalıdır :

Ticari Bilanço Karı : 500.000 TL
KKEG : 100.000 TL
İndirime Esas Tutar : 600.000 TL
(Matrah)

TGB istisna kazanç tutarının yanlış hesaplanması

Örneğin;

TGB’de faaliyette bulunan bir firmanın Ar-Ge faaliyetlerinde çalışan personeline ödediği ücretleri, TGB kazancından düşmesi gerekmektedir.

Söz konusu ücret ödemelerini, TGB dışı kazançtan indirmesi, istisna kazanç tutarının ve dolayısıyla da kurumlar vergisi matrahının yanlış hesaplanmasına yol açacaktır.

Ar-Ge ve Yazılım faaliyeti dışında elde edilen gelirlerin istisnaya konu edilmesi (seri üretimine geçilen ürünlerin pazarlanmasından elde edilen gelirlerin istisnası)

Örnek :

Bir ilaç şirketince bölgede gerçekleştirilen Ar-Ge faaliyeti sonucu ortaya çıkan kanser ilacına ait gayrimaddi hakkın kiralanması veya devrinden elde edilecek kazançlar istisnadan yararlanacak, ilacın bizzat üretilerek satılması halinde bu faaliyetten elde edilen kazancın gayrimaddi hakka isabet eden kısmı hariç istisnadan yararlanmasından mümkün olmayacaktır.

Müşterek genel giderler ve amortismanların dağıtımına tabi tutulmaması :

- İstisna kapsamına giren faaliyetler ile bu Kapsama girmeyen işlerin birlikte yapılması halinde müşterek genel giderlerin, bu faaliyetler ile ilgili olarak **cari yılda oluşan maliyetlerin birbirine oranı** esas alınarak dağıtılması gerekmektedir.

Müşterek genel giderler ve amortismanların dağıtımına tabi tutulmaması :

Çözüm :

Müşterek genel gider olan 300.000 TL'nin her iki işe ilişkin hasılatlardan düşülmek üzere ayrıştırılması (dağıtımına tabi tutulması) gerekir.

Dağıtımda, maliyetler esas alınacaktır. (600.000 ve 1.800.000 TL)

Buna göre $(300.000 \times 600.000 / 2.400.000 =)$

75.000 TL, gider TGB kazancı ile ilişkilendirilecek ve dolayısıyla istisna kazanç tutarının tespitinde dikkate alınacak, 225.000 TL ise vergiye tabi olan kazançtan düşülecektir.

Kur farkı, mevduat faizi vb. gelirlerin istisna kapsamında dikkate alınması :

Bu nedenle,

- nakitlerin değerlendirilmesi sonucu oluşan faiz, repo ve benzeri gelirler ile
- istisna kapsamındaki faaliyetler dışında kalan alacaklardan kaynaklanan kur farkları, istisna kapsamında değerlendirilmeyecektir.

TEKNOKENT FİRMALARINDAN SATIN ALDIKLARI YAZILIMLARI REVİZE EDEREK SATAN TEKNOKENT FİRMALARINDA MÜKERRER İSTİSNA UYGULAMASI

- Teknoloji geliştirme bölgelerinde faaliyet gösteren gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerinin, aynı bölgedeki kurumlardan aldıkları **yazılım ve AR-GE** ürünlerini bir takım ilaveler yaptıktan ya da revizyona tabi tuttuktan sonra satışından doğan kazancın tamamının istisnadan yararlanması mümkün olmayıp, kazancın daha önce teknokent firmasından satın alınan yazılım ve AR-GE ürününe isabet eden kısmı istisna dışı kalacaktır.
- Çünkü bu kısım için zaten ilk yazılımı ya da AR-GE ürünü geliştirerek satan teknokent firması istisnadan yararlandığından ikinci satışta da istisnadan tekraren yararlanılması mükerrerliğe yol açacaktır.

TGB İstisnası kapsamında KDV'den müstesna tutulan teslim ve hizmetlere ilişkin olarak yüklenilen KDV'nin “İndirilecek KDV” olarak dikkate alınması :

**Geçici 20. maddede
istisna TGB'de
hizmetler için**

*Kararın ve
münhasıran
yönetimi, ve
internet, mo
yazılımı şek
vergisinden*

**Geçici 20. maddede düzenlenen istisna,
kısmi istisna niteliğindedir!**

**Dolayısıyla istisna kapsamındaki teslim
ve hizmetler nedeniyle daha önce
yüklenilen vergilerin indirimine konu
edilmesi mümkün değildir.**

VERGİ İNCELEMELERİNDE AR-GE İNDİRİMİ İLE İLGİLİ ELEŞTİRİLEN KONULAR

A. MURAT YILDIZ
Yeminli Mali Müşavir

ATİK alımlarında Ar-Ge indirimi tutarının yanlış hesaplanması

Örnek :

Yürütülmekte olan bir Ar-Ge projesi kapsamında gerçekleştirilen;

ATİK alım bedeli = 100.000 TL

ATİK faydalı ömrü = 5 yıl

Ar-Ge İndiriminin hesabında dikkate alınacak
tutar = 20.000 TL

Aktifleştirilmesi gereken Ar-Ge harcamalarının doğrudan gider olarak dikkate alınması :

1 seri numaralı Kurumlar Vergisi genel Tebliği'nin “Ar-Ge harcamalarının kayıtlarda izlenmesi” başlıklı 10.2.6. numaralı bölümünde;

*“Kurumlar, hesap dönemi içerisinde gayrimaddi hakka yönelik yaptıkları araştırma ve geliştirme harcamalarının tamamını aktifleştirmek zorundadırlar. Ancak, **gayrimaddi hakka yönelik olmayan ve Vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde aktifleştirilmesi gerekmeyen** harcamalar doğrudan gider yazılabilecektir.”*

açıklamalarına yer verilmiştir.

5520 sayılı KVK uygulamasında, alınan proje desteklerinin kurum kazancına eklenmemesi

Yukarıda belirtilen mevzuat çerçevesinde geri ödeme koşuluyla sermaye desteği olarak sağlanan destekler, borç mahiyetinde olup ticari kazanca dahil edilmesi söz konusu değildir.

Ancak, bu mevzuat çerçevesinde **hibe şeklinde sağlanan destek tutarları ile diğer kurumlardan bu mahiyette sağlanacak her türlü destek tutarları, ticari kazancın bir unsuru olarak kazanca dahil edilecektir.**

Maliyetleri, bu tür desteklerle karşılanan Ar-Ge harcamaları da Ar-Ge indiriminin hesabında dikkate alınacaktır.

5746 sayılı Kanun uygulamasında, alınan proje desteklerinin özel fona eklenmesi, ancak Ar-Ge indiriminden düşülmemesi :

- Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerine ilişkin olarak kamu kurum ve kuruluşları, kanunla kurulan vakıflar ile uluslararası fonlardan alınan destekler özel bir fon hesabında tutulur.
- Bu fonda yer alan tutarlar, Kurumlar Vergisi Kanununa göre vergiye tabi kazancın tespitinde gelir, Ar-Ge indirimi tutarının tespitinde Ar-Ge harcaması olarak dikkate alınmaz.
- Bu şekilde sağlanan karşılıksız fonlardan yapılan harcamalar, yapıldığı yere göre doğrudan gider ya da amortismanına tabi iktisadi kıymet olarak muhasebeleştirilir.

Örnek :

(A) Kurumunun Ar-Ge faaliyetlerinde çalışan toplam 50 personeline ilişkin toplam işçilik gideri 5.000.000 TL'dir.

Söz konusu 50 personelin 20'si kısmi olarak (yarı zamanlı) Ar-Ge departmanında çalışmaktadır.

Kısmi olarak Ar-Ge departmanında çalışan personele ilişkin gider 2.000.000 TL'dir.

Kurum kısmi çalışan 20 personelin Ar-Ge faaliyetine isabet eden giderini 1.000.000 TL olarak hesaplamıştır.

Çözüm :

- Toplam İşçilik Gideri : 5.000.000

- Kısmi zamanlı çalışan personele ilişkin işçilik gideri: 2.000.000

- Sadece Ar-Ge faaliyetinde çalışan personele ilişkin işçilik gideri : 3.000.000

- Ar-Ge faaliyetlerine yönelik kısım : 1.000.000

- Ar-Ge faaliyetleri ile ilgisi olmayan kısım : 1.000.000

- 5520 s. KVK Uygulamasında Yararlanılabilecek İndirim : 3.000.000

- 5746 Uygulamasında Yararlanılabilecek İndirim : 4.000.000

Ar-Ge faaliyetleri yanı sıra diğer faaliyetlerde de kullanılan ATİK giderlerinden Ar-Ge indirimine pay verilmesi

5746 uygulamasında ise müşterek kullanılan atikler için Ar-Ge indirimin hesabında dikkate alınacak giderlere pay verilebilir (Her bir işte kullanıldığı gün sayısına göre)

Ar-Ge indirimi sırasının yanlış uygulanması :

DİĞER İNDİRİMLER (KVK md.10)

**Ar-Ge
İndirimi**

**Sponsorluk
Harcamaları**

**Bağış ve
Yardımlar**

Kazancın yetersiz
konu edilemeyeceği
sınırı olmaksızın
devredilebilecek

Sponsorluk harcamaları ile bağış ve yardımlar, KKEG niteliğindedir. Dolayısıyla öncelikle KKEG olarak ticari bilanço kârına eklenmesi, daha sonra da belirtilen nispetler dahilinde indirimler arasında gösterilerek matrahtan düşülmesi gerekir.

Sponsorluk harcamaları ile bağış ve yardımlar, kazancın yetersiz olması nedeniyle ilgili olduğu yılda indirime konu edilemedikleri takdirde sonraki yıllara devredilemezler.

Ar-Ge indirimi sırasının

Örnek :

(A) Kurumunun bilgileri aşağıdaki gibidir:

İndirime Esas Tutar	: 100.000 TL
Bağış-Yardım	: 80.000 TL
Ar-Ge İndirimi	: 200.000 TL

Çözüm :

İndirim Esas Tutar	: 100.000
Bağış ve Yardım	: 80.000
Kalan Tutar	: 20.000
Yararlanılan Ar-Ge İnd.	: 20.000
Kur.Ver. Matrahı	: 0
Son.Dön.Dev.Ar-Ge İn.	: 180.000

İndirim Esas Tutar	: 100.000
Yararlanılan Ar-Ge İnd.	: 100.000
Kur.Ver. Matrahı	: 0
Son.Dön.Dev.Ar-Ge İnd.	: 100.000

• 3. Bağış ve Yardımlar

Stoklarda olup henüz Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılmayan ilk madde ve malzemenin indirimin hesabında dikkate alınması

- Hammadde ve diğer malzeme stoklarından Ar-Ge faaliyetlerinde **fiilen kullanılan** kısma ilişkin maliyetler Ar-Ge harcaması kapsamındadır.
- Bu nedenle, henüz Ar-Ge faaliyetlerinde kullanılmamış olan hammadde ve diğer malzemelere ilişkin maliyet tutarlarının stoklar hesabında izlenmesi gerekmektedir.
- Stoktaki ilk madde ve malzeme için Ar-Ge indirimi hesaplanması mümkün değildir.

Örneğin;

Ar-Ge harcamalarına başlama tarihi : 14.02.2011
Proje onayı başvuru tarihi : 21.07.2011

ise, ikinci geçici vergilendirme dönemi başından (01.04.2011) itibaren yapılan harcamalar indirimin hesabında dikkate alınabilir.

Bu tarihten önceki harcamalar dikkate alınamaz.

hesaplanması

uygulanmaya
in verileceği
maralı ekinde
Gelir İdaresi

ilgili olarak,
nin herhangi
an bulunması
vergi döneminin
harcamaları Ar-Ge
projesi bittikten sonra yapılan

Ar-Ge indiriminden yararlanıldığı halde YMM tasdik raporunun olmaması :

- 02.01.1990 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan *“Yeminli Mali Müşavirlerin Tasdik Edecekleri Belgeler, Tasdik Konuları ve Tasdike İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik”* hükümleri uyarınca “Ar-Ge indirimini” ile ilgili işlemler yeminli mali müşavirlerin tasdik edeceği konular kapsamına alınmıştır.
- Ar-Ge indiriminden yararlanan mükelleflerin, kurumlar vergisi beyannamesinde yararlanan Ar-Ge indiriminin doğru hesaplandığı ve uygulandığına ilişkin YMM tasdik raporunu ilgili mevzuatta belirtilen süre içinde bağlı bulundukları vergi dairelerine vermeleri gerekmektedir.
- 5746 sayılı Kanun uygulamasında Ar-Ge merkezleri ve rekabet öncesi işbirliği projeleri kapsamında yararlanan Ar-Ge indirimini için YMM tasdik raporu gerekmektedir.
- Ar-Ge indirimine ilişkin hususlara tam tasdik raporunda yer verilmiş olması durumunda, Ar-Ge indirimine ilişkin olarak ayrıca tasdik raporu düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır.

YENİ TEŞVİK SİSTEMİNDE ARGE YATIRIMLARININ YERİ

A. MURAT YILDIZ
Yeminli Mali Müşavir

YENİ TEŞVİK SİSTEMİNDE ARGE YATIRIMLARININ YERİ

Yeni sisteme göre, TÜBİTAK tarafından desteklenen Ar-Ge projeleri neticesinde geliştirilen ürünün üretimine yönelik yatırımlar, yatırımın bulunduğu bölgenin bir alt bölgesine sağlanan destek unsurları ile desteklenecektir. **Örneğin; Mersin 3. Bölgede yer almakta iken Mersin’de TÜBİTAK tarafından desteklenen Ar-Ge projeleri neticesinde geliştirilen ürünün üretimine yönelik yatırım yapan bir yatırımcı 3. Bölge yerine 4. Bölgeye verilen teşviklerden yararlanabilecektir.**

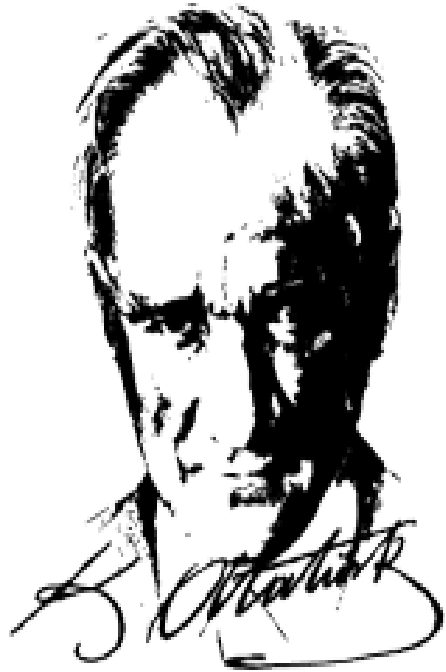
Bu durumda, yenilikçi ve özgün ürünlerin üretilmesi için yeni bir üretim yönteminin yada teknolojinin uygulanması için, daha düşük maliyetli deneme amaçlı Ar-Ge pilot tesis projelerinin hayata geçirilerek tecrübe kazanılması ve buradan elde edilecek bilimsel ve teknolojik verilere göre daha yüksek tutarlı ekonomik ölçekli üretim tesisinin kurularak, hem optimal kaynak kullanımı, hem de pilot tesis kurduktan sonra daha büyük ölçekli yatırım için teşvikler bir sonraki bölgedeki daha yüksek oran ve sürede olacağından, yatırımın kârlılığı artacaktır.

Kuşkusuz mevcut üretim yönteminin önemli derecede iyileştirilmesi için yapılacak prototip Ar-Ge proje çalışmaları da, seri üretim için daha sonraki büyük yatırımları gerekli kılarak, açıklanan Yeni Yatırım Teşvik Sisteminden yararlanılmasını motive etmektedir.

1. Bölge	2. Bölge	3. Bölge	4. Bölge	5. Bölge	6. Bölge
Ankara	Adana	Balıkesir	Afyonkarahisar	Adıyaman	Ağrı
Antalya	Aydın	Bilecik	Amasya	Aksaray	Ardahan
Bursa	Bolu	Burdur	Artvin	Bayburt	Batman
Eskişehir	Çanakkale	Gaziantep	Bartın	Çankırı	Bingöl
İstanbul	Denizli	Karabük	Çorum	Erzurum	Bitlis
İzmir	Edirne	Karaman	Düzce	Giresun	Diyarbakır
Kocaeli	Isparta	Manisa	Elazığ	Gümüşhane	Hakkari
Muğla	Kayseri	MERSİN	Erzincan	Kahramanmaraş	Iğdır
	Kırklareli	Samsun	Hatay	Kilis	Kars
	Konya	Trabzon	Kastamonu	Niğde	Mardin
	Sakarya	Uşak	Kırıkkale	Ordu	Muş
	Tekirdağ	Zonguldak	Kırşehir	Osmaniye	Siirt
	Yalova		Kütahya	Sinop	Şanlıurfa
			Malatya	Tokat	Şırnak
			Nevşehir	Tunceli	Van
			Rize	Yozgat	
			Sivas		
8 İL	13 İL	12 İL	17 İL	16 İL	15 İL

BÖLGESEL TEŞVİK UYGULAMASI

DESTEK UNSURLARI		I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vergi İndirimi	OSB Dışı	15	20	25	30	40	50
Yatırıma Katkı Oranı (%)	OSB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi	OSB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
İşveren His. Desteği (Destek Süresi)	OSB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Faiz Desteği		YOK	YOK	✓	✓	✓	✓
Gelir Vergisi Stopajı Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği (Destek Süresi)		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl

*Cumhuriyetimizin temeli kalkınma,
Kalkınmanın temeli sanayileşme,
Sanayinin temeli bilim ve teknolojidir.*

M. Kemal Atatürk

KATILIMINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER
AR-GE VE TEKNOKENT FAALİYETLERİNE
SAĞLANAN VERGİSEL TEŞVİKLER

A. MURAT YILDIZ

Yeminli Mali Müşavir

muratyildiz@yildizymm.com

MERSİN – 07.05.2012

